

"EDINOST"

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **četrtek, petek in sobota**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . f. — 2.60, za pol leta . f. — 5.00, za vsa leta . f. — 10.00. Na naročbe brez priložne naročilne se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvt., v Gorici po 3 nvt. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nvt., v Gorici 3 nvt.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Oglasi se račune po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravištvu** ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so prosto poštno.

Nase poljedelske razmere.

Govor posl. dra. Laginja v seji poslanske zbornice dne 17. maja 1894. pri raspravi o proračunu ministerstva za poljedelstvo.

(Dalje.)

Samo na jedno okolnost še usojam si obrniti Vašo dobrohotno pozornost. V onem obseju, o katerem govorim, je doma neko goveje plemo, ki je, žal, neposneno v širših krogih, katero pa je prištevati k prvim v Avstriji abok lastne mu jakosti v sestavi in takorekoč idejalnih proporcij v oblikah; to je goveje plemo Bujsko.

Deset ali več let že ima visoko ministerstvo v rokah natančno poročilo, izdelano po mojem sorojaku in spoštovanem tovarišu Povšetu, katero pojde v najbližjem času v tisk, kakor čujem. V kolikor sem poučen, moram konstatovati s največjim veseljem, da je to, kar sem jaz kot nestrokovnjak, prisiljen po proučevanju potreb onega ubosega prebivalstva, katero mi je iskazalo najvišjo čast svobodnega državljana, sproti takorekoč nezavedno, utemeljil in odobril se svojimi izjavami kompetenten mož, kakoršen je poslanec Povše, dolgo popred, predno sem jaz znal o tem.

Veseloštevani poslanec je tega menenja, da bi se po akciji, kojoj si želim, rešilo jedno največjih gospodarskih vprašanj za Istro, brez štev se strani države in v največjo sredo prebivalstva; in da bi se na onih tleh, kjer stoji sedaj prebivalni in sam ob sebi pogubljajoči se državni gozd, mogla gojiti živinoreja, ki bi se najbolj isplačevala v Avstriji, ako bi blagodejni solnčni žarki po stoletjih mogli zopet poljubiti ona tla in ako bi poljedelec položil tja svojo, za najtežja dela veidkar pripravljeno roko.

Glavnice, pridobljene iz prodaje doline, mogle bi se potem primerno in vsaj deloma uporabiti v pogozdovanje gričev in bregov, obdajajočih dolino ob Mirni (Quietto). Lepa, toda jako zanemarjena okolica premenila bi se v nekoliko letih v paradiz po blagoslovljenem delovanju vlade.

Kar sem rekel o Motovunu, velja na sploh o Vidorskem gozdu v sodnem okraju Poreškem in sploh o kompleksu nekdanje gosposke Lemske, katerega vzdrževati po opuščenju Motovunske doline ne bi bilo opravičeno še radi njega razmeroma male rasečnosti. Dosedaj se ni storilo za kmetstvo prebivalstvo Primorske toliko, kolikor nič, mi smo bili vedno le misera contribuenti plebs. (Tako je!) Temu sistemu ni smeti slediti nadalje; koristi monarhije, slasti na Primorskem, niso zapopadene izključno le v pospeševanju velike industrije. Tega, gospoda moja, ne bi smeli pozabiti, in ne smeli bi trditi, da bi moralo biti prebivalstvo Primorske zadovoljno, ker se je za Trst storilo to ali ono. (Prav res!)

Splošno je znano, gospoda moja, da poseduje Tržaški trg ogromno množino italijanskih vrednostnih papirjev. Ko je v sosednjem kraljestvu nastala finančna kriza, ocenili so, da ima Trst za 100 milijonov takih

papirjev; skeptiki so rekli, da ni toliko, trdili so pa, da znesek od 70 milijonov ne bi bil deločen previsoko. Jaz nočem, gospoda moja, pretresati politično stran te prikazni, porečem v tem pogledu le toliko, da je to grozno in da postane lahko usodepolno, ako bi hoteli zatiskati svoje oči in ušesa pred takimi vidnimi stvarmi. Sicer pa niti ne mislim na to, da bi hotel koga opominjati na njegovo dolžnost, ko sem prepričan, da je v stanu sam zavedati se istih. Sedaj je lahko razumeti, gospoda moja, kolike ogromne izgube mora imeti tržaški trg, in kako kratkovidni so tam ljudje za svoje lastne koristi, ko zahtevajo od države vse, tudi najmanjše investicije, med tem ko drže skrito toliko ptuje vrednosti.

Kakor da je naša vlada nalašč ustvarjena za to, našel se je takoj minister, ki je prihitel na pomoč emporiju tržaškemu s nedavno izdanim zakonom o javnih skladiščih.

Meni ni neprijetno, ako se na različnih straneh prihaja v okom bedi, jaz tudi ne vem, ali je znano njegovi ekscelenci gospodu ministru za trgovino, na kak način so mu izrekli svojo hvaležnost organi gospodujoče klike.

Toda izrazil bi rad željo, da bi njegova ekscelenca gospod minister za poljedelstvo vopredno z akcijo njegovega tovariša zapričel odločno in ne manj važno, gotovo pa več dobička donesajočo akcijo z ozirom na poljedelstvo in vse, kar je s istim v zvezi. Slovensko-hrvatsko prebivalstvo Primorske ima temveč pravico do tega, ker se od nekdanj niso ozirali nanje, ker je v prvi vrsti navezano na poljedelstvo, in ker ni imelo od onih pripomočij, kojih sem omenil poprej, prav malo ali nikacega dobička.

(Dalje prih.)

Politiške vesti.

Ulični napisi v Ljubljani. Mestni svet Ljubljanski obravnaval je v svoji seji od minolega torka o naredbi deželnega predsednika, s katero so se razveljavili sklepi mestnega zbora glede uličnih napisov. Gosp. dr. Tavčar je dokazal jasno, da je g. deželni predsednik v nasprotju sam sabo. Spremembi imen ulic nasprotuje, češ, da se s tem otežuje orijentiranje; v isti sapi pa prepoveduje napise na hišah, kateri le olajšujejo orijentiranje. Gosp. dr. Tavčar in dr. Bleiweis vit. Trsteniški sta predlagala potem, da se občina pritoži na ministerstvo za notranje stvari. Zbor je res sklenil, da se vloži pritožba proti ustavljenju slovenskih napisov in da posebni komisar zasliši hišne posestnike, kateri žele slovenske napise. Vprašanje o premembli imen ulic se je izročilo posebnemu odseku v pretres.

Napad na Carnota. Iz Lyona javljajo, da je zasliševanje napadalca Caserio dovršeno. Ker zločinec še ne ve o izjavi vojaka Leblanca — ki je v zaporu razkril zaroto — trdi, da ni bilo nikake zarote, ampak da je

delal po lastnem nagibu. Glede vzrokov, ki so ga pritali do zločinstva, je izjavil Caserio, da hoče iste razkriti še le pred porotniki. — Iz Milana javljajo: Na zahtevo francoske policije odredila je sodna oblast hišno preiskavo pri rodbini Caserio-vi v Matta Visconti. Mati Caserio-va izročila je pri preiskavi oblasti vse spise njenega sina, med temi tudi jedno fotografijo in poslednje pismo Caserio-vo, ki je datovano iz februarja in v katerem je zahteval denarja. Mati mu je poslala tedaj 80 lir z dobrimi naveti. Mati je povpraševala redarstveno organe, kaka kazen da zadene njenega sina. Vsa odvzeta pisma odpotala so se francoskim oblastim.

O morilecu Santu Caserio-u je pripovedal njega lastni brat Alojzij Caserio: „Nas je bilo šest bratov in jedna sestra. Oče je mrtev. Brat mi Santo bil je ljubljeneč matere; bil je plavalas in je predstavljal pri procesijah sv. Janeza, potem je pol v cerkvi. V svojem štirinajstem letu je postal raznaševalec kruha. Bil je priden, okreten in priljubljen. V svojem devetnajstem letu jel je občeovati z odvetnikom Gorijem, ki je bil anarhist. Mati in jaz sva ga svarila, proseč ga, da naj se ne udeležuje javnih zborovanj, pri katerih je čisto nastopal kot govornik. Navidezno se je dal pregovoriti, spal je celó v moji sobi in jaz sem mislil, da je ozdravel od svojih anarhističkih idej, ko so ga neko noč nenadoma zaprli. Obdolžili so ga, da je delil anarhističke spise pri vratih neke vojašnice. Tedaj je dobil šest mesecev zapora, katerega so mu pozneje znižali na tri mesece. Na to je zapustil Lugano in leto dni nisimo znali ničesar o njem. Nekega dne je pisal iz Cetto, da išče tam dela. Prepričan sem — končal je Alojzij Caserio — da pripada Santo kaki sekci in da je žreb določil njega, da izvrši zločinstvo“. — Iz Bruselja poročajo, da so tam prijeli anarhista Rosija, kateri je bil tudi zapleten v zaroto proti Carnotu.

V Genovi so zaprli dva francoska delavca, došla tjakaj iz Cetto, o katerima sodijo, da sta se udeležila zarote, ki je dovela do umorstva Carnotovega. Nadalje sumijo tudi, da sta ta dva delavca dobila nalog, da nadaljujeta svojo „delo“ v Italiji.

Dogodki na Francoskem. Med političnimi vestmi današnjega zjutranjega izdanja smo že omenili poslanico novega predsednika republike, ki se je prečitela v poslanski zbornici in v senatu. Poslanica pravi, da dežela, ki je pokazala pri tako groznih udarcih toliko moralno disciplino in političsko močatost, bode umela združiti tudi oni dve socialni moči, brez katerih se pogubljajo narodi: s v o b o d o in pa tako vlado, koja hoče razvijati pravnost, potrebno republikanski demokraciji. — Ker pa zagotavlja predsednik Casimir-Perier, da hoče krepko braniti pravice, podeljene mu po ustavi, in koje hoče svojedobno izročiti svojemu nasledniku, nastal je po prečitanju v poslanski zbornici silen vihar, kojega so izvali socialisti, da pokažejo svojo nezadovoljnost. Zmerne republi-

je moj. Hop, konjiček, hop! K vragu je šel pop! Brusi, stavec, pete!

— A kje vam je duša? vpraša stavec, ali ste razbojnik, da mi na cesti grabite, kar je moje? Mar se ne bojite Boga?

— Čemu? nasmeje se žena, pokazavši zobe; kje stoji v avetem pismu, da moraš ti imeti konja? Ali sem prav povedala, mi-lostivi gospod, obrne se k Tahiju, kateri se je mej tem približal ter gledal porogljivo župnika.

— Prav, prav! Maži si svoje parklje s svetim oljem, pa dobiš poroti! pravi Tahi.

— Nu veste kaj, župnik! našli se Loličevka, jaz ne potrebujem konja, na Sosedu jih je dosti. Pač pa potrebujem novcev za velikonočne kolače. Koliko mi daste za mojega konja?

kanske stranke so pa jako zadovoljne s poslanico.

Stambulov — zločinec. Iz Bolgarske prihajajo velezanimive vesti. „Bolgarski Bismarck“ — kakor so Stambulova nazivali in proslavljali nemško-liberalni in židovski listi — je bil navaden zločinec, ki se ni pregrešal samo na imetju države, ampak tudi na časti — žena in deklet svojega bližnjega. Tako ničvredno človeče so nam opisovali brezvestni časniki kot prvega zaščitnika avstrijskih interesov v Bolgarski. Hvala Bogu, da se je vendar enkrat odkrilo vse to sleparstvo. Iz Sredca pa javljajo sedaj, da je minister za znanje stvari uvel sodno preiskavo proti bivšemu kabinetnemu načelniku Stambulovu, Karagiozovu, radi p o n e v e r j e n j, koja je ta lepa duša zagrešil že takrat, ko je bil še nameščen pri diplomatskem zastopstvu Bolgarske v Carjemgradu. No, če je mož kradel že takrat, ko je imel še malo v rokah, mislimo si lahko, kako je grabil potem, ko so mu bile odprte vse državne blagajne.

Razkralj Milan se napravlja zopet na potovanje, katero nastopi, kakor hitro se povrne kralj Aleksander v Beligrad. Mož se hoče nekoliko ogledati po inozemstvu. V prvo se poda v Pariz, da tam uravna svoje „osebne razmere“. No, to verujemo, da ima mož tam še mnogo „uravnati“, saj se je bil le zato ločil od tam, ker je zmanjkalo drobiža. Slednjič si hoče v Karlovih varih nekoliko okrepiti svoje „zdravje“.

Slavni angleški državnik Gladstone odločil je svoj mandat in s tem nehal biti član poslanske zbornice angleške. Ves narod mora obžalovati odstop te starine iz javnega življenja. Nad 60 let je bil Gladstone član poslanske zbornice, nad 60 let je vsesto služil ta uzor-poštenjak svojemu narodu, veidkar navdušen za pravico in pogumen prijatelj — tlačenim. Njega vztrajni boj za pravice siromašnih Ircev, in njega iskreno potezanje za oslobojenje slovenskih narodov na balkanskem poluotoku iz turškega robstva, ostaneta zabeležena na najčastnejšem mestu v zgodovini političnega in državnega življenja v tem stoletju. Teško je uganiti, kake posledice nastanejo vsled odstopa Gladstonovega, mogoče pa je, da odstopi vlada, ali pa da razpusti zbornico.

Različne vesti.

Imenovanje. Minister za trgovino je imenoval stavbenega pristava pri c. k. pošttem in brzojavnem ravnanstvu v Trstu Luvovika Waldecka inženjerem. — Višje deželno sodišče za Primorsko je imenovalo pravno praktikante Silvija pl. Milosta, Marija Glesiga in Ivana Cegnarja nplačalnimi avskultanti.

Boj za slovenske šole. Kakor poroča današnji „Il Piccolo“ je c. k. namestništvo zavrnilo prošnjo slovenskih starišev za osnovo jedne ljudske šole v mestu. Negativni odlok je baje

— Jaz da bi kupil svojega konja?

— Ej, ni drugače, izpregovori Tahi, žena ima svojo glavo, izvleci možajo! Vem, da je polna.

S tresočo roko seže stavec v nedra in izvleče avilen možnjček s petimi tolarji ter ga ponudi poredni ženi, rekoč:

— Na, vzemi, Belialova hči! To je vse moje siromaštvo, kolikor sem si prihranil za Velikonoč.

— Mršava možnja, kakor ti, naroga se mu Loličevka, poskočivši s konja; naj te voda nosi. Da ni morda svinec? Ali so pravi tolarji? Cin! Cin! Cin! So! Ej pa za kolače bo dovelj!

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

81

Kmetaki upor.

— Spisal Avgust Senoa. Preložil I. P. Planinski. —

— Bonum mane, reverende domine, nakalja se Lolič, prijemši konja za usdo, kam ste namenjeni?

— Hvaljen Jezus, odgovori svečenik plaho, grum v Zagreb po sveto olje. Saj veste, jutri je veliki četrtek.

— Pa čemu vam bo konj? našli se kastelan; menda veste, da so apostoli poš hodili po svetu, a celó sam božji Sin je jez-dil na oslu. Mar ste vi boljši?

— Slab sem in star, odgovori drhté župnik.

utemeljen s tem, da po zakonu občine ni mogoče siliti, da bi vzdrževala slovenske šole.

Za danes beležimo to „Piccolovo“ vest in se hočemo vzdržati vsakršne opazke, dokler nam ne pride v roke dotični odlok.

Kako to? Današnji „Il Piccolo“ javlja svojim vernim čitateljem, da je neki gospod naše narodnosti, ki se je udeležil onega glasovitega običnega zbora zadruge gostilničarjev in ki je zajedno praktikant pri c. k. računnarskem oddelku, dobil strog ukor od svojega načelnika in da se namcrujejo še drugi koraki proti istemu. V prvo nam je naglašiti, da je prejel dotični gospod kot predsednik „Gospodarskega društva“ na Greti pismono povabilo k istemu zborovanju, da torej ni bil nikak usiljenec, kakor trdijo italijanski listi. V drugo moramo odločno oporekati, da bi bil ta gospod na katerikoli način provzročil ono rabuko, kar potrdijo vsi naši gostilničarji s prisego, ako treba. Gospoda naj se ne varajo: naši obrtniki so že sami dovolj zavedni, da bodo odalej z vso odločnostjo zahtevali svoja prava in da jih od te zahteve ne odpravi več kakoršnasibodi preiskava. Našim gostilničarjem ne treba nikakih hujškanj, ker imajo toliko zavednosti in poštenega ponosa v svojih pravih, da občutijo vso težo žaljenja, ako jih s „ščavi“, „calligheri“ in „moscardini“ gonijo iz zbora, v katerem imajo večino. In v tretje vprašamo z vso resnostjo: kako je to, da je „Piccollo“ tako naglo obveščen o stvarih, ki so se dogodile v cesarskih uradih na štiri oči? Kako je to? vprašamo še jedenkrat, kajti dosedaj nismo znali, da bi bil omenjeni list glasilo katerega si boji urada!

Sicer pa ne moremo prav verjeti, da je dobil dotični gospod ukor, predno je dovršena sodna ali pa disciplinarna preiskava!!

Iz Trsta se nam piše: Pri vrtni veselici „Tržaškega Sokola“ je bilo zares krasno, točka za točko so mi ugajale izvanredno. Samo nekaj mi je izdatno kalilo veselje. To pa je prišlo tako-le: K naši družbi — bilo nas je dve polni mizi — prišel je neki gospodič slovenskega rodu (in ki govori tudi dobro slovenski), da pozdravi neko gospodičino, nagovorivši jo italijanski: „Come la sta signorina?“ itd., dani je vedel, da gospodičina govori dobro slovenski. To nezavedno postopanje je jako užalilo nas vseh in neki narodnjak, sedeč pri naši mizi, se je oglasil, da prav pošteno ošteje dotičnega gospoda „Come la sta signorina“, tako, da se je poslednji kar na tistem zgubil od mize. Dotični gospodičini menda tudi ni bila prav po volji odločnost narodnjaka, toda pomiri naj se, saj je mnogo tržaških Slovencev takih kakoršna je ona.

Saj mi bi ne zamerili, ako bi eden ali drugi izmed njih ne umel slovenski, ali ko znata oba, je prava sramota, da se poslužujete tujščine. V prvi vrsti pa se zamerimo možkim; mesto da bi nam s lepim vzgledom vzgajali ženske, nam jih še kvarijo. Na tak način bomo nazadovali, ne pa napredovali.

Žal, da se v družinah čisto ravno tako godi. Stariši, došli morda pred 2 ali 4 leti v Trst, blebetajo se svojimi otroci italijanski. In kako italijanščino lomijo, da je človeka kar groza!

Dotičnemu narodnjaku pa, ki se je tako odločno potegnil za mili naš slovenski jezik, čestitam od arca. Hvala mu!

Opazovalec.

V Podgradu uprizorila se je letos, ko se imajo vrstiti občinske volitve, grda in strastna agitacija, katere izvor je zasledovati v Trstu in Poreču.

Na eni strani napadalo se je na prav nesramen način vrlo tamošnjo duhovščino, katere krepko brani narodne svetinje, na drugi strani pa županstvo, oziroma odločnega župana.

Posledice vsemu temu so razne kazenske obravnave pred tamošnjim okrajnim sodiščem. Javili smo že, da je bil I. Marotti obsojen zaradi razžaljenja Podgrajskega g. kapelana na 105 gold. kazni, oziroma na 3 tedne zaporu. V torek obsojen bil je Josip Kocijandčič-Vrbanjčič iz Malih Loč na 10 dni zaporu, ker je razžalil g. dokana iz Hrušice. Najbolj obširna obravnava pa se vrši zdaj in bo menda v petek končana. Zatoženi so Francisco Marotti iz Obrova, Ivan Tončič in Miha Miklavc iz Gradišča. Toži jih župan g. Jenko.

Sicer pa, kakor je videti, s tem ne bode še vse dovršeno, nego bode še treskalo, da se zrak dobro očisti.

Kako vendar bresvestni zapeljivci v nasrečo spravljajo nevedne ljudi, sami se pa znajo dobro akriti!

Marijino Celje ni pogorelo, kakor se je bila razširila te dni govorica. Pogorel je le neki skedenj izven trga.

Pogreb umorjenega častnika Bandija v Livornu bil je veličasten. Pogreba so se udeležili ministri Brin in Pelloux, vojske, politike, civilne in sodne oblasti, kakor tudi zastopniki trgovskega stanu. Nebrojna množica je sledila krati poleg mnogobrojnih družtev, častnikov, zastopnikov častnikarstva in duhovščine. Mesto je bilo v žalnih zastavah, prodajalnice so bile zaprte.

Velikanska pravda. Naši čitatelji se gotovo še spominjajo, da so socialisti v Hold-Mező-Vasarhelyju pred nekoliko meseci provzročili velike neredne in isgrede. V sled teh isgrede zatohlenih je 250 oseb, od katerih je že 121 v zaporu. Konečna razprava se bode vršila meseca avgusta.

Popravek. Gosp. Ludovik Zadnik nam je dopisal doli sledeči popravek. Gosp. Zadnik nam je zažugal zajedno, da bi bil primoran po drugi poti varovati „resnico“, ako bi ne hoteli ustreči njegovi zahtevi. No, gospodu Zadniku na znanje objavljamo tu, da se nismo prav nič ustrašili njegovega pretenja, ker bi bili lahko breskrbi vrgli v koš njegov popravek še zato, ker sestava istega ne odgovarja določilom tiskovnega sakona. Ako vendar prijavljamo njegov popravek, storili smo to držeč se stare svoje navade: ustreči vsakomur, ako je le mogoče. Popravek se glasi:

Slavno uredništvo!

V smislu §. 19. tiskovnega sakona zahtevam podpisani, da se objavi v „Edinosti“ sledeči popravek o poročilu o običnem zboru „Občnega delavskega izobraževalnega, pravovarstvenega društva“ v številki 79., jutranje izdanje, z dne 3. junija 1894.

V prvi vrsti moram izreči, da ni res, da bi bil govoril na dolgo in široko o delovanju in smotru društva, da bi se kdo moral tega naveličati, zlasti pa moje gostobesednosti, temveč na vseh očitih ni bilo mari za smoter in delovanje društva; od 27 navzočih pa je bilo komaj večina udov in so bili celo taki zraven, kateri še redni člani biti ne morejo. Takim osebam seveda ni bilo za moj govor; prišli so le, da se puste voliti v odbor.

Nadalje ni res, da bi bil imel gospod Ipavec kaj za poročat o blagajni, ker ni bil nikoli blagajnik, kakor je v poročilu, poročilo o blagajni in računih sem prinesel jest in to po določbi odbora, komur tudi občni zbor ni ugovarjal.

Ni res, da sem jest zahteval, da se izreče odboru zaupanje, temveč le uprahal ali hoče zbor to storiti; da se je Poljšak temu protivil, moram smatrati, da še sam sebi ne da zaupanja, saj je bil sam tudi odbornik.

Neresnica pa je, kar je govoril o meni, da sem veliko zakrivil ter delal nered in hotel sam gospodariti, člani so pa k večjem odstopili zaradi hujkanja od Poljšakove strani, od katere so se ljudje hujkali z vsemi sredstvi soper moju osebo.

Ni res potem, da bi se bil jest protivil predlogu, da se voli vse odbornike pisмено, temveč zahteval sem le, da se proglase kandidatje ter da se lahko konstatira ali zmorejo predlagani tudi voljeni biti; ni res, da bi bil rekel, da jest ukažem, temveč sem le, ko sem dobil glasovnico v roke, konstatiral, da se predlagane osebe, katere še redni člani tega društva biti ne morejo in so zraven, katere člani niso, ter da so tudi pri zboru nečlani navzoči, nato sem izrekel, da vse skupaj ni vredno, da se zborovanje ne vrši pravilno in tudi nezakonito, kajti po §. 14. zakona o društvih nimajo nečlani nobene pravice pri društvnih skodih, satoraj zaključil sem tudi zborovanje, posebno ker sem videl da se ne spoštujejo pravila, držal sem se pri tem tudi zakona in to določbe §. 17. društ. zak., po katerem ima predsednik skrbeti za red in pravilnost pri shodu.

Ni res torej, da sem le hotel zaključiti zbor s pretvezo, da ni pravega reda, temveč zaključil sem ga, ker se je ravnalo nepravilno in nezakonito. Vladni komisar tega ni bil prepričan ker ne pozna razmer v društvu in ljudi kateri so bili pri zboru, to je moral biti tudi povod da je vkljub temu, da sem mu jest obrazlagal in da je bil zbor že za-

ključen, istega pustil nadaljevati po Poljšaku, ter se sam kot vladni komisar mešal v zborovanje, kar je vladnim komisarjem po odloku ministerstva 13. aprila 1889, naravnost prepovedano. Zborovanje se je po vsem tem vršilo na prejšnji nezakonito; v dokaz temu moram navesti da od, na ta način voljenih odbornikov, po društvenih pravilih, ne morejo biti redni člani: 1. Jajdič Ivan, ker ni delavec in tudi ni v službi, Hrovatin Miha, hišni posestnik, se ga nemore smatrati kot delavca v smislu pravil, Mikota Julij ravno tako ker je izdajatelj in urednik lista „Edinost“; Kravos Franc, samostojni oštir istotako, ti gospodje bi samogli biti k večjem podporni člani, a potem bi morali plačati 1-50 for. naprej v društvo, ne pa 35 kr. kakor se je zgodilo. Več družin pa kateri so bili voljeni pa pravilih še člani niso. Glavni namen vsega postopanja je bil da se spodrine iz društva socialist Zadnik, ter da bo društvo slovensko narodno kar pa po pravilih ne more biti, po istih ima društvo vse drug smoter.

V Trstu 3. junija 1894.

Ludovik Zadnik-Florjančič.

Grozna nesreča. V Budimpešti je nastal ogenj v tovarni za umje in pranje volno Julija Wolfnerja in družbe. Ker je bilo v tovarni naskupljenega veliko goriva, bila je v nevarnosti vsa okolica. Med požarjem zrušili se sid je zasul policijskega načelnika Ambrosa, policijskega uradnika Dobojesoffa, jednega policijskega slugo in tri gasilce. Policijskega slugo so izvelikli mrtvega, policijski načelnik je bil sicer še živ, a je umrl kmalu potem na dobljenih poškodovalnjik, Dobojesoff je teško ranjen, trije gasilci pa lahko. Pri požaru je bilo poškodovanih 25 oseb, med temi 5 težko. Tudi neki dosedaj nepoznani delavec je mrtev. 10 sosednjih hiš in 25 drugih poslopij je pogorelo popolnoma, ali pa so močno poškodovana.

Zdržena v smrt. Blizu klavnice v Gradcu izvelikli so iz Mure dvoje mrtvih trupel: možko in žensko. Trupli sti bili skupaj zvezani z vrvi, iz česar je sklepali na dvojni samomor. Dognali so tudi, da sti mrtvi trupli identični z umirovljenim c. in kr. majorjem v pokoju vitezom Popovičem in njegovo soprogo.

Najnovejše vesti.

Gastein 5. Nadvojvoda Fran Ferdinand je došel tu sem večer zvečer.

Kolonj 5. „Kölnische Zeitg.“ javljajo iz Peterburga, da je Kina naprosila Rusijo, naj posreduje v Korei. Japanu ne ugaja posebno ta poziv.

Bukarešt 5. Večeraj s jutraj se je zrušil razstaveni paviljon, kojega gradijo. 28 delavcev je bilo zakopanih pod podrtinami. Ranjenih je 18 delavcev, med temi 4 težko.

Livorno 5. Oblasti za javno varnost so prejele od ministerstva za notranje stvari strog ukaz, storiti vse mogoče, da zaslede zločince, ki je zabol častnikarja Bandija. Mnogo policijskih agentov je odpotovalo v razna druga mesta, toda misli se, da je zločinec skrit tu v mestu.

Rim 5. Ministerski predsednik Crispi in mnogo drugih dostojanstvenikov je dobilo te dni pisma, v katerih jim groze se smrtjo, ako se uvedejo stroge naredbe proti anarhistom.

Rim 5. „Popolo Romano“ javlja, da je policija zasledila anarhističko zaroto, koja je naložila anarhistu Legu, da umori Crispija.

Pariz 5. Udova Carnotova je odklonila ponujeno jej državno mirovino. Ta svoj ukrep utemeljuje v nekem pismu s tem, da jo je vodila misel, da je Francoska priredila Carnotu tako krasen pogreb, izvršivši čini, dostojen časti Francije. Sestavil se je odbor gošpej, koji hoče nabirati prispevke za kako človekoljubno delo v trajen spomin Carnotu. — Skrajna levica je že odobrila tekst predlogu za pomiloščenje, kateri se predloži zbornici.

Wiesbaden 5. Kazensko-sodnega voščaka Chonia, ki se je bavil tu, pozvala je ruska vlada, da se takoj povrne v Peterburg. Isti je vodil preiskavo v vseh nihilistiških kazenskih pravdah.

Čikago 5. 4000 štrajkovcev polastilo se je rudnikov v grofiji Michigan. Prišlo je do spopadov, pri čemer je bilo ubitih več oseb. Na drugih krajih so požigalci porušili vozove in železniške mostove.

Operarjame naše č. čitatelje, da se že dne 12. julija izrežajo Dunajske srečke, med katerimi je 5 glavnih dobitkov po 10.000 kron.

Trgovinski brisjavli.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6-99-7.01, za spomlad 7-30-7-32 Koruza za julij-avgust 5-— do 5-01 Oves za jesen 5-99-6 —. Ri 5-32-5-33.

Pšenica nova od 77 kil. f. 7-23-7-30, od 78 kil. f. 7-35-7-40, od 79 kil. f. 7-45-7-50, od 80 kil. f. 7-50-7-60, od 81 kil. for. 7-60-7-65.

Ječmen — — — ; proso 8-80-4-20.

Slabo povpraševanje po pšenici, silne ponudbe jako malo. Prodalo se je 8.000 met. stot. 10 nvč. ceneje. Ri zopet 5 nvč. ceneje. Koruza jako stalna, do 10 nvč. dražja. Ječmen in oves nespremenjena. Otrobi jako zanemarjeni. Vreme lepo.

Fraga. Nerafinirani sladkor za julij f. 15.45 nova roba za september f. 14.55, malo.

Havre. Kava Santos good average za juli 98-25, za november 89-25, mirno.

Hamburg. Santos good average za juli 78-75, september 78-—, december 69-75, mirno.

Dunajska borza 5. julija 1894.

	večeraj	danes
Državni dolg v papirju	98-05	98-05
„ „ „ „ srebri	98-05	98-—
Avstrijska renta v zlatu	121-65	121-85
„ „ „ „ v kronah	97-85	97-90
Kreditno akeija	350-40	351-10
London 10 Lat.	125-80	125-35
Napoleoni	9-97	9-97
100 mark	61-42 1/2	61-42 1/2
100 italj. lir	44-95	44-85

Slovincem tržaškim priporočam svojo gostilno v Bar-kovljah „Alla bella Trieste“. Izborna domača kuhinja, pristna domača vina in kraški teran. **Gabrijel Devetak.**

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitaria 12. (po domače pri „Prvačkovecu“) prodaja črna in bela vina prve vrste iz preteklih in doberških vinogradov, in sicer: domače črno po 32, belo po 36, modra frankinja po 40, črno kraško po 40 in ristik po 48 nč. liter. Izborna kuhinja. — Držec se glasi: „Kajak k kajak“, priporoča se podpisani za obil obisk. **Anton Vodopivec, gostilničar.**

RODOLJUBI!!

Podpisani naznanjam, da sem odprl v soboto dne 9 junija svojo kremo v ulici **Valdarivo št. 19.**, znano pod imenom „Croce di Malta“. Točil bodem vina prve vrste, kraški teran in izvrstno pivo. Izborna kuhinja, cene poštene. — Nadejajoč se, da me bodo Tržaški Slovani po močehnosti podpirali, beležim udani **Fran Kravos.**

C. kr. dvorna lekarna
Ivana Mizzana
VIA CAVANA V TRSTU.
Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel gori omenjeno lekarno od dedičov pok. Benedetta Vlach-Miniussija, priporočajoč se najtopleje in obljubljujoč natančno postrežbo z umerjenimi cenami. Clanom „Dolalskega pedopnega društva“ pa naznanja še posebej, da mu je odbor istega dovolil sprejemanje receptov od njih v slučaju, ako njim takine društvena zdravnik predpiše. Za slučajne lekarske potrebe se priporoča
101-80 **Ivan Mizzan.**

Zaloga piva

pivovarne bratov
Reininghaus v Steinfeldu — Gradec
pri 156

A. DEJAKU, junior, v TRSTU

Via degli Artisti št. 3,
zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant,
ponuja p. n. gostilničarjem v Trstu in po okolice staroznano steinfeldsko eksportno (Export), oštjski (Märzen) in uležano (Lager) pivo, tako v sodih kakor po steklenicah, pod ugodnimi pogoji.

DROGERIJA
na debele in drobno
G. B. ANGELI
TRST
Corso, Piazza delle Legna 1.
Odlikovana tovarna čopičev.
Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelok. Lak za kočijo z Angleškega, iz Francije, Nemčije itd. Velika zaloga finih barv (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. — Lesk za parkete in pode.
Mineralne vode
iz najbolj znanih vrelcev
kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt. 104-38

Gostilna „Alla Città di Vienna“

Piazza Caserma h. št. 2. (zraven Tiskarne Dolene) toči **teran** I. vrsti iz prvih kletij iz Kanelj in Avberja po 48 nč. liter, kakor tudi **istrsko** vino sproti in za domačo uporabo. — **Graško** pivo, izvrstna kuhinja (italijanska in nemška) po jako umestnih cenah. — Priporoča se sl. občinstvu (101) **Ant. Brovedani.**

Dunajske srečke po 1 krono

Žrebanje že v sredo

5 glavnih dobitkov po 10.000 kron

Srečke priporočata: **Mark Nigra, Henrik Schiffmann.**